

EVROPSKÝ INSPEKTOR OCHRANY ÚDAJŮ

Shrnutí stanoviska evropského inspektora ochrany údajů k návrhu nařízení o posílení zabezpečení průkazů totožnosti občanů Unie a dalších dokladů

(Úplné znění tohoto stanoviska je k dispozici v angličtině, francouzštině a němčině na internetových stránkách evropského inspektora ochrany údajů na adrese www.edps.europa.eu)

(2018/C 338/12)

Toto stanovisko vymezuje postoj evropského inspektora ochrany údajů k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o posílení zabezpečení průkazů totožnosti občanů Unie a povolení k pobytu vydávaných občanům Unie a jejich rodinným příslušníkům, kteří vykonávají své právo volného pohybu.

V této souvislosti evropský inspektor ochrany údajů poznamenává, že Komise se jasně rozhodla upřednostnit aspekty návrhu týkající se volného pohybu a řešit cíl týkající se bezpečnosti jako důsledek. Evropský inspektor ochrany údajů konstatuje, že by to mohlo mít dopad na analýzu nezbytnosti a přiměřenosti prvků návrhu.

Evropský inspektor ochrany údajů podporuje cíl Evropské komise posílit bezpečnostní normy vztahující se na průkazy totožnosti a na povolení k pobytu, čímž dojde ke zvýšení bezpečnosti Unie jako celku. Evropský inspektor ochrany údajů se rovněž domnívá, že návrh dostatečně neodůvodňuje potřebu zpracovávat v této souvislosti dva typy biometrických údajů (zobrazení obličeje a otisky prstů), přičemž uvedeného účelu by mohlo být dosaženo šetrnějším přístupem.

Podle právního rámce EU, jakož i v rámci aktualizované úmluvy 108 se biometrické údaje považují za citlivé údaje, které podléhají zvláštní ochraně. Evropský inspektor ochrany údajů zdůrazňuje, že zobrazení obličeje a otisky prstů, které by byly podle návrhu zpracovávány, jednoznačně spadají do této kategorie citlivých údajů.

Evropský inspektor ochrany údajů se navíc domnívá, že návrh bude mít rozsáhlý dopad až na 370 milionů občanů EU, v důsledku čehož bude muset pravděpodobně 85 % obyvatel EU podstupovat povinné odebrání otisků prstů. Tento široký rozsah a zpracovávání velmi citlivých údajů (zobrazení obličeje a otisků prstů) vyžaduje důkladnou kontrolu v souladu s přísnou kontrolou nutnosti.

Evropský inspektor ochrany údajů rovněž uznává, že vzhledem k rozdílu mezi průkazy totožnosti a pasy nelze automaticky zavést bezpečnostní prvky, které lze považovat za vhodné jak pro průkazy totožnosti, tak pro pasy, ale je zapotřebí tuto oblast zvážit a provést důkladnou analýzu.

Evropský inspektor ochrany údajů by rád zdůraznil, že by se na toto zpracování údajů vztahoval čl. 35 odst. 10 obecného nařízení o ochraně osobních údajů⁽¹⁾. V této souvislosti evropský inspektor ochrany údajů konstatuje, že posouzení dopadů přiložené k návrhu zjevně nepodporuje možnost politiky zvolenou Komisí, tj. povinné zahrnutí zobrazení obličeje a (dva) otisky prstů v průkazech totožnosti (a povolení k pobytu). Posouzení dopadů přiložené k návrhu proto nemůže být považováno za dostatečné pro účely souladu s čl. 35 odst. 10 obecného nařízení o ochraně osobních údajů. Evropský inspektor ochrany údajů proto doporučuje v této souvislosti přehodnotit nezbytnost a přiměřenost zpracování biometrických údajů (zobrazení obličeje a otisků prstů).

Návrh by měl rovněž výslovně stanovit záruky týkající se zřízení vnitrostátních daktyloskopických databází v souvislosti s prováděním návrhu. Do návrhu by mělo být doplněno ustanovení, které výslovně stanoví, že biometrické údaje zpracované v jeho rámci musí být odstraněny ihned po uložení na čip a nesmí být dále zpracovávány pro jiné účely, než které jsou výslovně uvedeny v návrhu.

⁽¹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů), Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1.

Evropský inspektor ochrany údajů uznává, že používání biometrických údajů může být považováno za legitimní opatření v boji proti podvodům, návrh nicméně nijak neodůvodňuje potřebu uchovávat dva typy biometrických údajů pro účely, které jsou v něm stanoveny. Jedinou akceptovatelnou možností by bylo omezení používaných biometrických údajů na jeden (např. pouze zobrazení obličeje).

Evropský inspektor ochrany údajů by rovněž rád zdůraznil, že rozumí tomu, že ukládání zobrazení otisků prstů posiluje interoperabilitu, zároveň však zvyšuje množství zpracovávaných biometrických údajů a riziko podvodů na základě podobného vzhledu v případě porušení ochrany osobních údajů. Evropský inspektor ochrany údajů proto doporučuje omezit údaje o otiscích prstů ukládané na čipu dokladů na markanty nebo vzory, podskupinu znaků získaných ze zobrazení otisků prstů.

S ohledem na široký rozsah a možný dopad návrhu nastíněný výše doporučuje evropský inspektor ochrany údajů v souladu s ostatními nástroji práva EU stanovit věkovou hranici pro získávání otisků prstů dětí podle návrhu na 14 let.

1. ÚVOD A ZÁKLADNÍ INFORMACE

1. Dne 17. dubna 2018 zveřejnila Evropská komise (dále jen „Komise“) návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o posílení zabezpečení průkazů totožnosti občanů Unie a povolení k pobytu vydávaných občanům Unie a jejich rodinným příslušníkům, kteří vykonávají své právo volného pohybu⁽¹⁾, jehož cílem je posílit bezpečnostní prvky průkazů totožnosti občanů EU a povolení k pobytu jejich rodinných příslušníků z třetích zemí (dále jen „návrh“).
2. Tento návrh nařízení je součástí Akčního plánu z prosince 2016 „pro posílení evropské reakce proti podvodům s cestovními doklady“ (dále jen „Akční plán z prosince 2016“) ⁽²⁾, v němž Komise v souvislosti s nedávnými teroristickými útoky v Evropě stanovila opatření zaměřená na řešení otázky zabezpečení dokladů, včetně průkazů totožnosti a povolení k pobytu.
3. Průkazy totožnosti hrají důležitou roli při zjišťování totožnosti osoby pro administrativní a obchodní účely, což Komise zdůraznila ve svém sdělení přijatém dne 14. září 2016 s názvem „Posilování bezpečnosti ve světě mobility: Zdokonalování výměny informací v boji proti terorismu a pevnější vnější hranice“ ⁽³⁾. Na potřebu posílit zabezpečení těchto dokladů bylo rovněž poukázáno ve zprávě o občanství EU pro rok 2017.
4. Součástí poslání evropského inspektora ochrany údajů je poskytovat poradenství útvarům Komise při přípravě nových legislativních návrhů majících dopady na ochranu osobních údajů.
5. Evropský inspektor ochrany údajů vítá skutečnost, že byl již neformálně konzultován Evropskou komisí ohledně předběžného návrhu a že mu byla poskytnuta příležitost přispět aspekty ochrany osobních údajů.

7. ZÁVĚRY

Evropský inspektor ochrany údajů poznamenává, že Komise se jasně rozhodla upřednostnit aspekty návrhu týkající se volného pohybu a řešit cíl týkající se bezpečnosti jako důsledek. Evropský inspektor ochrany údajů konstatuje, že by to mohlo mít dopad na analýzu nezbytnosti a přiměřenosti prvků návrhu.

Evropský inspektor ochrany údajů podporuje cíl Evropské komise posílit bezpečnostní normy vztahující se na průkazy totožnosti a na povolení k pobytu, čímž dojde ke zvýšení bezpečnosti Unie jako celku. Evropský inspektor ochrany údajů se rovněž domnívá, že návrh dostatečně neodůvodňuje potřebu zpracovávat v této souvislosti dva typy biometrických údajů (zobrazení obličeje a otisky prstů), přičemž uvedeného účelu by mohlo být dosaženo šetrnějším přístupem.

Podle právního rámce EU, jakož i v rámci aktualizované úmluvy 108 se biometrické údaje považují za citlivé údaje, které podléhají zvláštní ochraně. Evropský inspektor ochrany údajů zdůrazňuje, že zobrazení obličeje a otisky prstů, které by byly podle návrhu zpracovávány, jednoznačně spadají do této kategorie citlivých údajů.

⁽¹⁾ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady ze dne 17. dubna 2018 o posílení zabezpečení průkazů totožnosti občanů Unie a povolení k pobytu vydávaných občanům Unie a jejich rodinným příslušníkům, kteří vykonávají své právo volného pohybu, COM(2018) 212 final, 2018/0104 (COD).

⁽²⁾ Sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě ze dne 8. prosince 2016: Akční plán pro posílení evropské reakce proti podvodům s cestovními doklady, COM (2016) 790 final.

⁽³⁾ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě a Radě Posilování bezpečnosti ve světě mobility: Zdokonalování výměny informací v boji proti terorismu a pevnější vnější hranice, COM(2016) 602 final.

Evropský inspektor ochrany údajů se navíc domnívá, že návrh bude mít rozsáhlý dopad až na 370 milionů občanů EU, v důsledku čehož bude muset pravděpodobně 85 % obyvatel EU podstupovat povinné odebírání otisků prstů. Tento široký rozsah a zpracovávání velmi citlivých údajů (zobrazení obličeje a otisků prstů) vyžaduje důkladnou kontrolu v souladu s přísnou kontrolou nutnosti.

Evropský inspektor ochrany údajů rovněž uznává, že vzhledem k rozdílu mezi průkazy totožnosti a pasy nelze automaticky zavést bezpečnostní prvky, které lze považovat za vhodné jak pro průkazy totožnosti, tak pro pasy, ale je zapotřebí tuto oblast zvážit a provést důkladnou analýzu.

Evropský inspektor ochrany údajů by rád zdůraznil, že by se na toto zpracování údajů vztahoval čl. 35 odst. 10 obecného nařízení o ochraně osobních údajů. V této souvislosti evropský inspektor ochrany údajů konstatuje, že posouzení dopadů přiložené k návrhu zjevně nepodporuje možnost politiky zvolenou Komisí, tj. povinné zahrnutí zobrazení obličeje a (dva) otisky prstů v průkazech totožnosti (a povolení k pobytu). Posouzení dopadů přiložené k návrhu proto nemůže být považováno za dostatečné pro účely souladu s čl. 35 odst. 10 obecného nařízení o ochraně osobních údajů. Evropský inspektor ochrany údajů proto doporučuje v této souvislosti přehodnotit nezbytnost a přiměřenost zpracování biometrických údajů (zobrazení obličeje a otisků prstů).

Návrh by měl rovněž výslovně stanovit záruky týkající se zřízení vnitrostátních daktyloskopických databází v souvislosti s prováděním návrhu. Do návrhu by mělo být doplněno ustanovení, které výslovně stanoví, že biometrické údaje zpracované v jeho rámci musí být odstraněny ihned po uložení na čip a nesmí být dále zpracovávány pro jiné účely, než které jsou výslovně uvedeny v návrhu.

Evropský inspektor ochrany údajů uznává, že používání biometrických údajů může být považováno za legitimní opatření v boji proti podvodům, návrh nicméně nijak neodůvodňuje potřebu uchovávat dva typy biometrických údajů pro účely, které jsou v něm stanoveny. Jedinou akceptovatelnou možností by bylo omezení používaných biometrických údajů na jeden (např. pouze zobrazení obličeje).

Evropský inspektor ochrany údajů by rovněž rád zdůraznil, že rozumí tomu, že ukládání zobrazení otisků prstů posiluje interoperabilitu, zároveň však zvyšuje množství zpracovávaných biometrických údajů a riziko podvodů na základě podobného vzhledu v případě porušení ochrany osobních údajů. Evropský inspektor ochrany údajů proto doporučuje omezit údaje o otiscích prstů ukládané na čipu dokladů na markanty nebo vzory, podskupinu znaků získaných ze zobrazení otisků prstů.

S ohledem na široký rozsah a možný dopad návrhu nastíněný výše doporučuje evropský inspektor ochrany údajů v souladu s ostatními nástroji práva EU stanovit věkovou hranici pro získávání otisků prstů dětí podle návrhu na 14 let.

V Bruselu dne 10. srpna 2018.

Giovanni BUTTARELLI

evropský inspektor ochrany údajů
